

Střížkov v prvním týdnu nového roku 2023

Sváteční dny minulého roku pomalu odezněly, prohlídky galerií, pražského hradu, vánočně vyzdobených kostelů a náměstí si většina z nás užila vrchovatě, tak je potřeba se zase vrátit k všednímu životu. Ten náš, naší turistické party si občas můžeme zpestřit společnou vycházkou nebo výletem. Ta dnešní začala ve **stanici metra Střížkov**.

Normálně spěcháme z metra ven, dnes jsme udělali malou výjimku. Ona není stanice jako stanice, ta střížkovská má několik „nej“. Říká se o ní, že je nejhezčí, ale také nejkontraverznější, bezkonkurenčně nejdražší a zdaleka to není všechno. Je také stoprocentně bezbariérová, šikovně napojená na autobusy MHD i dálkové autobusy do severních Čech. Jeden z východů míří dokonce do právě dokončovaného „Parku přátelství“, další do okolních ulic. Výtah nás dopravil na povrch, abychom se také podívali, jak vypadá z venku. **Architekt Patrik Kotas** navrhl odlehčenou betonovou konstrukci připomínající rybu a celou stanici na ni „zavěsil“. Ještě tady neprojel první vlak a již ji místní začali říkat velryba.

Procházku Střížkovem nelze začít jinak než mezi paneláky. Je jich tady, kam se oko podívá a vlastně také kam dohlédne. V nich 40 tisíc obyvatel a kdoví jestli jich není mnohem víc při dnešním stěhování národů, těžko to někdo přesně spočítá. Když byl Střížkov v roce 1922 připojen ku Praze měl tehdy v evidenci 35 čísel popisných, zkrátka malá obec kousek nad Prahou. Naše vycházka by měla ukázat, jak panelová výstavba druhé poloviny dvacátého století postupně prorůstala do zástavby řadových rodinných domků a vilek z období první republiky.

Vydali jsme se jihozápadním směrem, za ta léta co tady ty paneláky stojí, bylo jejich okolí upraveno, protkáno parky, dětskými hřišti, dostatkem zeleně. Není to zas tak špatné bydlení, jak si leckdo myslí. Hubert, který žil několik let v New Yorku poznamenal, že spousta Američanů by tenhle typ bydlení považovala za vyslovený luxus. Něco na tom asi bude. Nakonec ze stejného materiálu stavíme do dnes, i když trochu jinou technologií.

Prošli jsme sídlištěm a postupně se ráz Střížkova výrazně změní, panel začíná pomalu ustupovat, převažují řadové domky, jednotlivé vilky.

Došli jsme do **parku Václavka** a vítá nás krásný vánoční strom. Že je právě tady téměř na konci Střížkova jistě není náhoda. Příhodilo se tady něco, co ovlivňuje oslavy vánočních svátků v českých zemích dodnes. Nedaleko stával letohrádek Ztracená varta jejíž vlastnil intendant Stavovského divadla J.K.Leibich. Ten během každoroční vánoční oslavy pro své známé o vánocích v roce 1812 překvapil své hosty věcí nevídanou, ozdobenou čerstvou jedličkou. Hosté si to nenechali pro sebe a zdobení stromečků v Čechách bylo na světě. Leibich byl původem z Bavorska a pěkný zvyk zdobení stromků tak posunul trochu na východ.

Nežijeme ale jenom o vánocích a tak park Václavka byl upraven jako místo celoročního setkávání, vznikl Spolek pro veselejší Střížkov a ten si dal do vínku oživovat kulturní a historické tradice nejen Střížkova. V roce 2015 tady odhalili sochu střížkovského patrona **Praotce Stříže** se zvoničkou. Při té příležitosti uvedli na nově vybudovaném pódiu divadelní hru Staré pověsti střížkovské s příchodem praotce Stříže s jeho družinou. O adventu pravidelně slavnostně rozsvítí vánoční strom, uskuteční se adventní koncert, během masopustu třeba s přeletem čarodějnic nad Střížkovem a další setkávání během roku.

Praotec Stříž se zvoničkou. Každý si může zazvonit a vyslovit (potichu) jedno přání

Naše procházka míří k nevšedním výhledům na Prahu. Procházíme řadovými domky v ulici Dvoudílná, malé zahrádky se chystají na jaro a před námi je jeden unikát. Nejužší dům Prahy 9. V soutěži o nejužší dům světa by sice se svými 4 metry neuspěl, ale je zajímavý takový pohádkový. (rekordman bude asi dům ve varšavské čtvrti Wola, ten má v nejužším místě pouhých 72 centimetrů).

Ulice Na Vyhlídce nás přivedla na okraj srázu nad Prahou k úzké pěšince na loučku s lavičkou. Je to vyhlídka zřízená k počtě **výjimečné ženě Emě Destinové**. Nejslavnější české operní pěvkyni od konce 19. století až do její smrti. Proč je její vyhlídka právě tady, když je známo, že většinu času trávila na cestách po světových operních domech anebo na svém zámečku ve Stráži nad Nežárkou? Vysvětlení je prosté, poslední rok svého života byla těžce nemocná a získala azyl u svého švagra rytíře Bedřicha Freye ve Vysočanech. Vysočany si doslova zamilovala. Tvůrci naučné stezky historií Prahy 9 ji tak chtěli zřízením její vyhlídky vzdát hold.

Chvilku do kopce, chvilku z kopce, potom po vrstevnici svahu nad Prahou pokračujeme parkovou pěšinou s lavičkami a střiženým živým plůtkem k další vyhlídce.

Nová velice moderní stavba vyhlídky na Prahu navozující pocit pohledů z letadla. Nevšední výhledové místo s panoramatickým rozhledem.

Pěkné okolí navozuje pocit bezpečí, ale pozor jsme na okraji městské části starý Prosek. A tady se od nepaměti těžil ve velkém písek. Celá oblast je poddolovaná, důlní chodby jsou tak hustě vedle sebe že někde je oddělují pouze úzké stěny nebo sloupy. Proto propady tady nejsou žádnou výjimkou, kdysi se tu propadl do jedné z chodeb i trolejbus a prosecká estakáda byla víc než rok zavřená kvůli propadu.

Pod námi ve svahu skály vystupují na povrch. Dávno byly vyhlášeny přírodní památkou a jsou stále cílem zajímavých procházek ale i vandalů a sprejerů. Vchody do skal jsou dnes z bezpečnostních důvodů zabetonované. Labyrint v podzemí je nepřehledný není zmapovaný a údajně se táhne až k Labi. I my se na ně chceme podívat a tak pomalu sestupujeme uzoučkou pěšinou a nově opravenými schody o vrstevnici níž, do skal. Tahle krásná kočička nás nevěřícně sleduje.

Je mokro ale zvládli jsme to a čeká nás závěrečný sestup do Vysočan. Prošli jsme kolem Máchalky, vlastně jediné vinice která ještě naší dobu přežívá a jsme u Bobové dráhy Prosek. Není dnes v provozu a během cesty ve svahu vidíme proč. Je částečně rozebraná a v rekonstrukci. Nám to nevadí již jsme se svezli a několikrát, byl to pro nás zážitek. Cesta ze svahu končí na železniční trati, vlastně nad nádražím Praha Vysočany. I to je v rekonstrukci, bude konečně moderní. Opravený je i podchod pod kolejištěm a ten nás přivádí rovnou do parku v Podviní.

Je to pech, i tenhle park je v rekonstrukci, pracuje se tu, dělají nové cestičky, nové můstky přes přítok Rokytky.

 Za příjemného zimního počasí se dnes loučíme nejen vzájemně ale i s Rokytkou, říčkou, která často provází naše výlety a procházky.

Tentokrát na Střížkově a ve Vysočanech v sobotu 7. ledna 2023, vycházku připravili Mirek a Zdenka Bernátovi, kroniku napsal Mirek

Moc zajímavé fotky pořídili Lýdie Stoupová, Hana Mašková, Hubert Hubík